

FORUM

NORGE TSJEKKOSLOVAKIA

ČESKOSLOVENSKO

č. 12 - červenec 1993

Neradi uveřejňujeme faksimile článků vyšlých jinde, nicméně občas se vyskytnou případy kdy jakákoli úprava či přepsání by jen ubraly na autentičnosti.

Do této kategorie patří následující článek původně otištěný v Stuttgarter Zeitung:

Vydírání turistů je v ČR úředně upraveno

V českém cizineckém ruchu musí cizinci zásadně platit dvojnásobek částky požadované po českých občanech. Taxikáři a provozovatelé restaurací, jinak stěží překonatelní v lichvě a šmelinaření, našli svého mistra. Zatím se to dělo ilegálně, a ne vždy se to podařilo. V jiných odvětvích toho nyní bylo dosaženo obratem ruky. Umožnily to podniky cizineckého ruchu (muzea, výstavní síně, návštěvy divadel), kde se souhlasem úřadů lze požadovat dvojnásobek.

Jste Čech, nebo cizinec? zeptají se vás u pokladny. Je to jedna z nejčastěji kladených otázek. Prohlásíte-li se za cizince, musíte zpravidla zaplatit dvojnásobek.

Pokrokovější podniky už daly

pro svou potřebu natisknout zvláštní vstupenky pro cizince, lišící se od vstupenek obyčejných pouze dvojnásobnou cenou. Cizinci, kteří se navzdory nedostatečným znalostem češtiny

zincí platit zvýšené ceny v hotelech. K nejvyššímu rozkvětu však došlo po listopadu 1989. Taxikáři si namontovali taxametry s rozdílnými stupnicemi, se kterými se často ještě dalo mani-

zemi často cenové rozdíly, ať už jde o renesanční zámeček v pražské Tróji, nebo o galerie hlavního města. Stejně je to i ve Frýdlantu, kde je známý zámek vévody Valdštejna. Tam se omlouvají, že rozdílné ceny (30 Kč pro domácí, 60 pro cizince) jsou nutné, protože platí cizojazyčného průvodce. Na jiných místech se tyto móresy přejímají bez komentáře.

V Praze samé kvetou podivné květy: návštěvníci chrámu sv. Víta, chtějí-li se dostat až k hlavnímu oltáři, musí platit vstupné. Totéž platí pro kostel svatého Mikuláše na Malé Straně. I tam se požaduje po cizincích dvojnásobek. Věřící, kteří protestují u kněží proti této praxi, sklizejí rozpačité mlčení.

Církev je bezmocná, protože kostely stále ještě spravuje stát, a spadají tak do kategorie muzeí a podobných zařízení. A v těch je vstupné normální. Mezinárodně nenormální je ovšem úřední povolení nebo podklad, na jehož základě se domácí a zahraniční návštěvníci mohou dělit do dvou kategorií. V Praze se používání tohoto systému interpretuje jako "úředně upravené opatření v hranicích zákonem trpěné žedé zóny". Stuttgarter Zeitung (Německo)

V cizineckém ruchu musí cizinci zásadně platit dvojnásobek částky požadované po českých občanech

prohlásí za Čechy, jsou nazíráni podezřívavě. A Čechům vůbec nevdá, když se odírání cizinci rozčilují. Mají peníze, tak ať platí. Toto mínění je rozšířené a sdílí ho i vládní místa.

Začátky tohoto odírání cizinců sahají nazpět do vlády komunistů. Tehdy museli západní ci-

pulovat, nebo si vynucují, často hrozbou, dvakrát, třikrát i čtyřikrát vyšší cenu. V restauracích se překládají jídelní lístky v češtině a cizím jazyku: v nich jsou různé ceny. V soukromých divadlech se kasíruje od cizinců víc než od domácích. Od té doby (listopad 1989) existují v celé

ČESKÝ APARTHEID

Víc potěšující je ovšem případ, kdy podobné orientální zvyklosti jsou přece jenom už příliš:

Po šesti týdnech zrušil ministr vnitra Jan Ruml s okamžitou platností vyjímky z pravidel silničního provozu, vydané pro předsedu a místopředsedu parlamentu, ministry a jejich první náměstky, šéfy některých ústředních orgánů státní správy a předsedy parlamentních stran. Vyjímky mimo jiné povolovaly nepřipoutání se bezpečnostními pásy, jízdu podél ostrůvku na silnici a na tramvajovém pásu, zastavení či stání na některých nepovolených místech, např. blízko křižovatky a jízdu neomezenou rychlostí. Podle vlastních slov tak učinil po zvážení odmítavého názoru veřejnosti ...

(přebráno z týdeníku Carolina)

Že si nejspíš není třeba dělat iluze ani o slovenském zákonodárství slibuje tzv. Zákon o slovenských médiích (rádi uveřejníme bližší interpretaci pokud je někdo ochoten ji poskytnout).

Karel Babčický

STORSAND ŽIJE

Mnozí z Vás zažili tábory v Storsandu, ať už jako děti nebo jako rodiče či organizátoři. Tábory byly velkým zážitkem pro české a slovenské děti z celého světa, a měly ve své době velký význam pro všechny, kteří se na nich podíleli. Po roce 1989 se hranice do Česka a Slovenska otevřely a dnes už raději jedou děti do vlasti. Tábory se přežily. Zbyla otázka - co se Storsandem? Nadace SOLGLØTT, která objekty ve Storsandu vlastní se pojednou změnila v pouhého správce objektu a zdánlivě pozbyla hlubšího významu. Otázka byla, co a jak dál. Uvažovalo se i o prodeji Storsandu.

Vloni začaly Storsand nesměle používat děti z Československa. Letos se 'to' v Československu rozkřiklo, a Storsand je celé léto obsazen postiženými dětmi, jak z Čech, tak ze Slovenska. Celkem přijede 7 turnusů po zhruba 10 dnech každý, pořádaných několika různými organizacemi. Milada Bachke, která seděla i v minulém výboru má lví podíl na tom, že se to všechno podařilo zorganizovat a administrovat. Díky za Tvoji obětavost, Milado!

Nadace SOLGLØTT má letos nový výbor ve složení:

Jan Červenka - předseda

Yvona Holbein-Dybvík - pokladní

Milada Bachke

Zdena Červenka

Vladimír Tulka

Jan Michl

Obec Velehrad zastupuje Jiří Průcha.

Snažíme se Storsandu vrátit smysl. Nebude to jednoduché, objekty nutně potřebují údržbu a příjmy jsou minimální. Děti z Čech a Slovenska platí na norské poměry symbolickou sumu, jediným zdrojem příjmů je pronájem zařízení dělníkům při údržbě papírny v Tofte dva týdny v roce.

Byli jsme velmi zvědaví, jak takový pobyt postižených dětí vypadá. Náplň a vedení tábora si nyní zajišťují účastníci sami. Děti jsou postižené nejruznějším způsobem - tělesně, duševně až po astmatiky. Zatím jsme zažili jeden turnus, a viděli vidělo z loňského pobytu a akci doma v Čechách. To, co jsme viděli na nás udělalo velký dojem. Na programu jsou výlety po Norsku s horskými turami, raftováním po Sjoe na vlastních člunech a podobně - v menších skupinách dětí. A děti i těžce postižených. Storsand pak funguje jako základna a

domov. Uvidíme, s jakou náplní a s jakými nápady přijedou další skupiny. V každém případě, začínáme mít pocit, že Storsand nyní dostává nový smysl. Cestování, poznávání a zážitky patří k normálnímu životu. Umožnit postiženým dětem to, co je pro nás ostání běžné snad stojí za to.

Práce je dost, rádi přijmeme nové ideje, nápady i pomoc. Velmi rádi bychom uvítali myšlenky a návrhy, které by pomohly zlepšit ekonomii Storsandu: podpora, pronájem, sponing, využití mimo letní sezonu a pod. Zařízení je jednoduché a má daleko do běžného norského standardu.

Možná, že bychom se mohli na podzim či na jaře všichni sejít ve Storsandu. Je škoda nechat domy stát prázdné, bez užitku většinu roku.

A nakonec:

Růže pro ...

partu lidí, kteří Storsand obětavě umyli a uklidili před příjezdem dětí: Eivind Dybvík s malým Danielem a Kristinou. Dáša a Honza Michlovi s malou Mášou a Milada Bachke. Děkujeme.

Přejeme všem příjemné léto!

Jan Červenka

INFORMACE Z ČESKÉHO VELVYSLANECTVÍ

- velvyslanectví bylo informováno o činnosti Krajského tělovýchovného sdružení - nezávislého, nepolitického a vlasteneckého sdružení zabývajících se tělovýchovnou, sportovní a turistickou činností, jehož posláním má být zprostředkování a organizování mezinárodních sportovních, tělovýchovných a turistických styků v součinnosti s českými sportovními svazy, tělovýchovnými jednotami, cvičiteli, trenéry a sportovci. Bližší informace mohou případní zájemci získat na adrese KTS, Vaníčkova ul., blok B, P.O.Box 61, 160 17 Praha 6 - Strahov, tel. a fax + 42 2 / 35 54 04.
- dle sdělení Ministerstva vnitra České republiky, které nás požádalo o zveřejnění, se podle platné právní úpravy mají všichni občané České republiky (bez ohledu na to, ve kterém státě trvale pobývají) přihlašovat k přechodnému pobytu do tří dnů po vstupu na území ČR, jestliže doba pobytu bude delší než 30 dnů.

MÍSTO ÚVODNÍKU

Číslo, které se vám dostává do rukou (a doufejme že včas) vzniklo tak, jako ostatní spolkové aktivity v poslední době - díky přispění několika málo jedinců. Po tom, co počáteční nadšení přešlo, je stále obtížnější dát něco dohromady a není dobře možné očekávat, že i v budoucnu stále tíž lidé budou stát za veškerou činností. I účast na akcích spolku by mohla být lepší - bylo opravdu škoda, že většinu účastníků hezkého večera v restauraci na Huku tvořili prakticky členové výboru. Je pravda, že místo bylo oznámeno až dodatečně, ale kolik z těch, kdo se o akci dozvěděli včas, skutečně přišlo?

Na léto výbor žádné akce nechystá, zato už na září jsou oznámeny akce dvě (viz poslední číslo): tradiční kulturní večery začnou (opět první čtvrtek v měsíci) v Goethe Institutu a ve dnech 17.-19.9. proběhne v Sandvici mezinárodní festival, za účasti FNT.

Přejeme všem příjemnou dovolenou a hezké léto!

Karel Babčický

HVORDAN NORSKE MYNDIGHETER BEHANDLER TURISTER

Jeg skule gifte meg den 29.mai og ved den anledning inviterte jeg min tsjekkisk barnomsvenn med fru. Jeg har kjent ham lenge. Som ettåring fikk jeg et blomst fra han. Han var da tre år og bodde i nabohuset. I dag er han en travel tobarnsfar, med 3 jobber og en gammel mor. Min invitasjon ble møtt med usikkerhet. Et skandinaviabesøk var riktignok en gammel drøm, men økonomien var stram og barnepass et problem siden moren var syk. Men det verste var at vennen min var redd for å bli satt på glattcelle i Oslo og deretter bli deportert uten grunn. Han sendte meg en artikkel fra den populære tsjekkiske avis "Mladá Fronta" som beskrev hvordan tre tsjekkiske jernbaneansatte opplevde akkurat dette. Vennen min krevde en skriftlig invitasjon med adresser og telefonnummer. For noe tull, tenkte jeg, men sendte ham motvillig en skriftlig invitasjon. Jeg skrev brevet på engelsk, slik at alle (tsjekkere, tyskere, dansker, svensker og nordmenn) skule kunne forstå det.

Dagen for besøket kom, men ikke vennene mine. Toget ble forsinket og de mistet forbindelsen fra Malmö. Telefonen ringte: "Vi kom-

mer i morgen, fredag den 28.5 kl 700 til Oslo", informerte vennen. Forsinkelsen ble ønsket velkommen, nå fikk jeg tid til å rydde og vaske gulvet. Vaskingen strakk seg utover natta, og da jeg bråvåknet neste morgen, var klokken akkurat 700. Med buksene halvveis nede styrtet jeg til garasjen. Klokken 715 møtte jeg min venn, hans fru og to unge jenter på perrongen. Venner fra toget, tenkte jeg, da jeg så de to jentene.

Det viste seg at jentene var sivilkledd fremmedpoliti, og at de var i gang med å lese mitt invitasjonsbrev.

"Hei" sa jeg "Er det noe problem her ? De har gyldig pass og ingen visumplikt, ikke sant ?".

"Hei" svarte de "Er det du som har skrevet dette ?"

"Ja."

"Har du fast arbeid ?"

"Ja"

"Har du noe ID kort" fortsatte de. Jeg trakk fram bankkortet mitt, og de noterte ned navnet. Da de var ferdige begynte en av dem: "Hvis vi tar dem (gjestene mine) for å jobbe svart

"De skal ikke jobbe svart!" brøt jeg inn, støtt av den absurde tanken.

Men politi jenta ga seg ikke så lett "Hvis vi tar dem for å jobbe svart, sender vi dem hjem på din regning."

"De skal ikke jobbe svart!" sa jeg bestemt en gang til, mens irritasjonen begynte å stige.

"Så du er garantist for dem ?" spurte politikkvinnen.

"Ja" stammet jeg tilbake og lurte fælt på hva det innebar.

"Vet du da, at det er veldig alvorlig å invitere noen"

Kona til kameraten min forsto ingenting og begynte å gråte. Nå fikk jeg nok av denne diskusjonen, ingen politi skule fortelle meg hvem jeg skule invitere til bryllupet mitt:

"Fy, faen, det er fortsatt lov å ha gjester i Norge !" utbrøt jeg og ga tegn til gjestene mine. Nå går vi. Vi begynte å bevege oss bortover, mens en gutt i trettiåra, tydeligvis også sivilkledd politi, kom bort til politijenter med store skritt: "Hva sa han, hva sa han ?"

"Norge er fortsatt et fritt land, og det er fortsatt lov å ha besøk" ropte jeg tilbake.

"Vi må få lov å kontrollere" svarte politimannen.

"Ja, kontrollere, men ikke trakassere !" ropte jeg tilbake. Nå i ettertid tenker jeg at jeg kunne taklet situasjonen bedre og at en forklaren-

de dialog kunne gjøre større nytte. Politiet er også hyggelige og tenkende mennesker, men er de det?

Bortsett fra denne episoden trivdes vennene mine godt i Norge. De likte bryllupet og traff mange hyggelige nordmenn. Vi rakk en biltur til Lillehammer, Trollstigen og Geiranger og etter seks dager reiste de hjem til Praha.

Gjestene er reist hjemm, men det ble et ubesvart spørsmål igjen: "Blir det nå vanlig at våre tsjekkiske venner og slektninger blir behandlet med mistro, som potensielle kriminelle, når de kommer til Oslo?"

Michal Hanus, siv.ing.

TÝDENÍK O UDÁLOSTECH V ČR (zdarma!)

Fakulta společenských věd Karlovy university v Praze vydává elektronický týdeník CAROLINA, v anglickém a českém jazyce, věnovaný událostem v ČR. Zájemci o tento časopis, kteří mají přístup k E-mail mohou časopis objednat na adrese LISTSERV@CSEARN.BITNET, česká verze se objedná textem **SUBSCRIBE CAR-CS** jméno příjmení, anglická textem **SUBSCRIBE CAR-ENG** jméno příjmení.

VÁŽENÍ KRAJANIA, VÁŽENÍ PRIATELIA

REVMA-REISE Vám ponúka **kúpeľnú liečbu na Slovensku.**

3 týždne pobyt v kúpeľoch **BOJNICE**: NOK 6.400,-
prvý turnus 14.8, druhý 4.9.

Tiež **lacná letenka** pre vás, alebo Vašich príbuzných: 14.8./4.9./25.9.

Cesta môže byť zaplatená i v tamojších platných korunách.

Cesta tam a späť (v oboch smeroch): NOK 2.200,-/ jedna cesta NOK 1.200,-

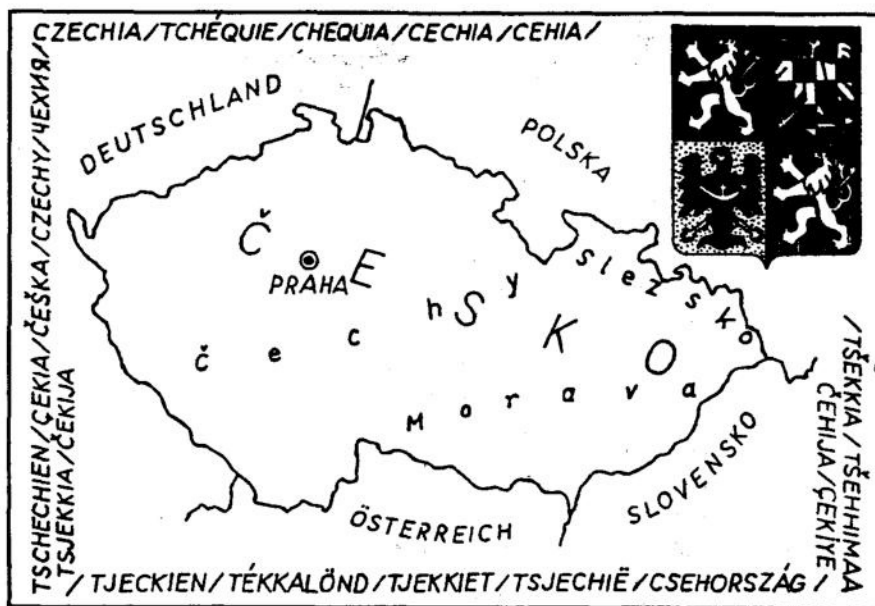
Jedno dečko do štyroch rokov zdarma, mládež do 25: NOK 1.500,-
Skupiny (napr. športovci, folklór) nad 10 členov, jedna cesta NOK 800,-

Zájemci, volajte 32/720376, tiež fax.

So srdečným pozdravom

Kuvíček František

ODKUD POCHÁZÍME? - II.

Autor článku se odvolává na zmínku v Palackého «Dějinách národu českého» o původu latinského názvu *Bohemia*. Latinské *Boihaemum* znamená doslovně přeloženo *země/domov Bojů*. Již z názvu je patrné, komu např. patří Danmark nebo España nebo France. Člověk však musí mít přinejmenším maturitu, aby pochopil komu vlastně patří oná záhadná Bohemia. Bojům ne? Ani bohémům? (Mimochodem franc. bohème = cikánská banda, bohémien = cikán.) Komu vlastně patří se dozví až na aspirantském kursu Ministerstva zahraničních věcí, a pokud je aspirantem zvědavým, až donedávna se dočetl, že v zemi zvané Bohemia, po česku Čechy, po německu Böhmen, žijí v bratrské pohodě Češi, Němci, několik Poláků a nějaký ten Cikán. (A slovo böhmisch kdysi také znamenalo: «z Čech» a na národnost se moc nehledělo.) Bratrství vzalo za své, rovněž tak pohoda – a národ (národy?) stojí před problémem, jak se vlastně jmenuje (jmenují?). Po tisíc let českých dějin se nám nepodařilo přesvědčit svět o tom, že tato země je domovem Čechů – a nikoli Bojů. Snad to bylo tím, že země po celá staletí nedávala zrovna největší důraz na to, jak kdo mluví a pohostinně vítala jak např. vlašské tak německé řemeslníky a umělce. Tento omyl napravily «Masarykovy děti» v roce 1945 způsobem, za který se budeme stydět ještě deset generací. Ale: země je «čistá», s tou trochou Cikánů taky brzy nějak zatočíme – a konečně máme možnost se zbavit onoho názvu Bohemia, v podstatě potupného, jelikož nerespektuje současný stav! (Rád bych rovněž poznamenal, že název Československo nebyl v roce 1918 přijat automaticky a s nadšením 100% obyvatel novopečené republiky a trvalo několik let než debaty uhasly.) Takže: název Bohemia je nepoužitelný: 1) pro jeho obsah, 2) pro jeho jazyk – slovo je latinské a ne české, 3) Bohemia zahrnuje pouze Čechy, takže jak by k tomu přišli obyvatelé Moravy, po staletí svéprávné země náležející Koruně české?

Nevím zda se pánové z Norské jazykové rady dívají často na televizi, a jak často se tam v detailním záběru objevuje průčelí Národního musea. Nevím ani kolik z nich umí česky, všichni však umí latinsky a nápisu zajisté bez potíží porozumí. Asi jako běžný evropský turista porozumí bez potíží všem těm «butikům» a «plazzahotelům» v Oslo. Pokud by naši předkové byli menšími snoby nebo nevladnili tolik komplexů, stálo by tam zajisté: MUSEUM KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO. Přemysl I. (a nikoli Přemysl Otakar II., ten si pouze vysloužil zhoršení podmínek – tzv. dodatková smlouva z 12.9.1277; Zlatou bulu sicilskou přijal 25.9.1212 z rukou Fridricha II. Přemysl I. a teprve násl. zavedení primogenitury 8.6.1216 zajistilo dědičnost úřadu) – takže: Přemysl I. přivezl domů z Basileje dokument psaný latinsky, s latinským názvem země. Na Hradě a v království se však mluvilo česky a po staletí mluvili Čechové o Království českém, a latinský název byl používán pouze v «zahraničním styku» nebo v případě již výše zmíněném. Republika – coby dědic jména – (po intermezzu Česko-Slovenském) by porušením této kontinuity na sebe uvrhla veškerá prokletí a tresty které takovéto činy logicky následují, a těch – jak činů tak trestů – jsme si již užili dost a dost. Pánové z Norské jazykové rady pouze respektovali oficiální název dodaný z Prahy oficiální vládou, jak je to zde všeobecně zvykem. (Srov. např.: české Kodaň, Benátky, Řezno s norskými ekvivalenty.) A ona *Tsjekkia* je již jen logickým důsledkem, za který jaksi *nikdo nemůže*. Československo, na které jsme si sentimentálně zvykli vzalo nesentimentálně z své. Nový název se nezažije okamžitě. Přiznávám se, že *Tsjekkia* mému uchu příliš nelahodí, ale zvykl jsem si již na horší slova.

Radek Doupovec

Využijte výhodného a pohodlného spojení!

OSLO - Göteborg - Kodaň - Teplice - Praha - BRNO

avgang: odjezd:	onsdag středa	Kč	Kč	km		ankomst: příjezd:	lørdag sobota
17.00	-			0	Brno, ÚAN Zvonařka, st.20		22.20
19.20	-			209	Praha, Hotel Kriváň		20.00
19.30	-						19.50
21.00	-			303	Teplice, AN st.7		18.20
21.20	-			319	Činovec, Zoll		18.00
21.50	-						17.10
5.30	-			824	Warnemünde, Zoll, trajekt		9.30
6.15	-						9.15
8.15	-			824	Gedser, Zoll, trajekt		7.15
8.30	-						6.30
10.30	1650,-	1550,-	984	Kodaň, centr. žel.st.			4.30
11.30	-						4.00
12.15	-			1057	Helsingør, Zoll, trajekt		3.15
12.40	-						3.00
13.10	-			1057	Helsingborg, Zoll, trajekt		2.30
13.25	-						2.00
16.35	2300,-	2200,-	1280	Göteborg, centr. žel.st.			22.50
19.25	-			1483	Svinesund, Zoll		20.00
19.40	-						19.40
21.20	2750,-	2650,-	1602	Oslo			18.00
příjezd:	čtvrtek					odjezd z Oslo:	pátek
ankomst:	torsdag					avgang fra Oslo:	fredag

V úseku Činovec - Warnemünde 30.min. přestávka
V úseku Warnemünde - Činovec 30.min. přestávka
Děti do 12 let platí poloviční jízdné
V jízdném je zahrnuta cena trajektů

INFORMACE A OBJEDNÁVKY JÍZDENEK
Zástupce ČSAD Vyškov **JAN JUHAŇÁK**
tel. 031 87 047 (přes den), 22 21 17 86 (mezi 19.00 a 21.00)

INFORMASJON OG BESTILLING AV BILLETTER
JAN JUHAŇÁK
tel. 031 87 047 (om dagen), 22 21 17 86 (kl. 19.00 - 21.00)

OD 15.4.1993
BUDE PŘI ZAKOUPENÍ ZPÁTEČNÍ JÍZDENKY

POSKYTNUTA **SLEVA** 10%

Příklad:	Oslo - Praha:	660,- NOK
	Praha - Oslo:	660,- NOK - 10% = 595,- NOK
	Celkem (T/R):	1255,- NOK

OBJEDNÁVKY A PRODEJ JÍZDENEK V OSLO BEZ CENOVÉ PŘÍRÁŽKY
BESTILLING AV BILLETTER I OSLO ER UTEN TILLEGG I PRISEN